

Vragen en Antwoorden Windenergiegebied Borssele kavel V

SDE+ categorie innovatieve windenergie op zee

Definitieve versie

Let op: wanneer er sprake is van onvolkomenheden of onjuistheden of wanneer verschillende interpretaties mogelijk zijn, is de regelgeving leidend.

Proces en procedures		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Hoe komt de beoordeling van de aanvragen en de rangschikking bij RVO.nl tot stand?	Alle aanvragen die volledig zijn, worden beoordeeld en alleen die aanvragen die aan alle voorwaarden voldoen worden gerangschikt. Er wordt gerangschikt op vier criteria: bijdrage aan de kostprijsreductie van wind op zee, de mogelijke bijdrage aan de Nederlandse economie, de mate dat het project vernieuwend is ten opzichte van de internationale stand van de techniek en de Nederlandse kennispositie versterkt wordt, en de kwaliteit van het project. Bij de beoordeling wordt gekeken naar het project zelf en de spin-off als gevolg van het project. Er is 1 winnaar die 1 of beide posities in kavel V zal gebruiken.
2	Wie beoordeelt de aanvragen?	De aanvragen worden beoordeeld door medewerkers van RVO.nl en door ingehuurde specialisten met specifieke kennis over wind op zee-projecten.
3	Wat is de procedure omtrent aanvullingen en toevoegingen van de subsidieaanvraag en op welke wijze zal RVO.nl om aanvullingen of aanpassingen vragen?	Na sluiting van de tender kan een aanvraag niet meer worden aangevuld of aangepast met informatie die van invloed is op de beoordeling van de aanvraag.
4	Gaat RVO.nl vragen stellen als er iets in de aanvraag niet duidelijk is of ontbreekt?	Het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om een duidelijke en volledige aanvraag in te dienen. De beoordeling van de aanvragen start na sluiting van de tender. Na sluiting van de tender kan er geen nieuwe of aanvullende informatie meer worden aangeleverd die van invloed kan zijn op de beoordeling. Indien een aanvrager een dermate slechte aanvraag heeft ingediend, dat de aanvraag niet wordt (of kan worden) gerangschikt, wordt deze afgewezen op grond van artikel 59 van het Besluit SDE.
5 Nieuw	Wat gebeurt er als er geen biedingen aan de minimum rangschikkingsscore voldoen?	Indien aan geen enkele aanvraag minimaal drie punten per criterium is toegekend, zal er geen winnaar worden aangewezen.

De aanvrager(s)		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Mag de aanvrager een bv of nv in oprichting zijn en mag dit zonder KvK-nummer?	De onderneming die aanvraagt, mag ook een bv of nv in oprichting zijn, mits deze is ingeschreven in het handelsregister. Een KvK-nummer is daarom verplicht. Ook is het verplicht om de bv of nv direct na eventuele toewijzing van een subsidie en vergunning op te richten (de oprichtingsakte moet dan notarieel verleden zijn en de inschrijving in het handelsregister moet compleet zijn).
2	Wie kan er subsidie aanvragen?	De beoogde exploitant van kavel V dient de aanvraag in. Hij kan

De aanvrager(s)	
	daarbij samenwerken met de partijen die innovatieve technieken willen demonstreren, of is zelf die partij. Belangrijk is dat degene die de investerings- en exploitatiesubsidie aanvraagt, ook de eigenaar is van de productie-installatie.
3	<p>Mogen van een moederonderneming meerdere dochterondernemingen een aanvraag indienen?</p> <p>Ja. Elke dochteronderneming van een moederonderneming is een zelfstandige juridische entiteit. In de Regeling innovatie windenergie op zee is bepaald dat voor de bepaling van het eigen vermogen van de aanvrager, het eigen vermogen van de desbetreffende moederonderneming door maximaal twee aanvragers mag worden meegerekend. Voor het meerekenen van het eigen vermogen van de moederonderneming moet de moederonderneming toestemming hebben gegeven.</p> <p>Als het eigen vermogen van een moederonderneming bij meer dan twee subsidie-aanvragers wordt meegerekend, dan wordt dat eigen vermogen van de moederonderneming bij alle aanvragen waarin dat eigen vermogen van de moederonderneming is meegerekend, buiten beschouwing gelaten.</p>

Communicatie		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Wat maakt RVO.nl openbaar over de rangschikking(en) en winnaar?	<p>RVO.nl zal sowieso de winnaar, soort onderneming (kmo/grote onderneming), een openbare samenvatting van het winnende project en het toegekende subsidiebedrag openbaar maken. Over de afgewezen aanvragers en hun projecten wordt niet naar buiten toe gecommuniceerd. Elke aanvrager krijgt via de beschikking zijn plaats in de rangschikking te horen, voorzien van een motivatie ten aanzien van de scores op de rangschikkingscriteria.</p> <p>In geval van bezwaar zal RVO.nl de gegevens die geleid hebben tot de beslissing moeten overleggen aan de bezwaarmaker. Dat omvat een eventuele inhoudelijke beoordeling van de aanvraag door RVO.nl en het verslag van de rangschikkingsvergadering. De beschrijving van de bespreking van de andere projecten zal daarin in principe zwart gemaakt worden. Vertrouwelijke bedrijfsgegevens worden niet gedeeld. Op basis van een rechterlijke uitspraak kan RVO.nl alsnog gehouden zijn tot (gedeeltelijke) openbaarmaking.</p>
2	Hoe kunnen belangstellenden op de hoogte blijven van actuele informatie?	<p>U bent zelf verantwoordelijk voor het op de hoogte blijven van de meest actuele informatie. Op www.rvo.nl/sde vindt u de meest actuele informatie over de tender, subsidie en vergunning. Op offshorewind.rvo.nl vindt u alle beschikbare gegevens over de locatieonderzoeken. Op www.mijnrvo.nl vindt u alle informatie voor het indienen van uw aanvraag.</p> <p>U kunt zich aanmelden voor de Wind Op Zee nieuwsbrief. Daarin wordt informatie gegeven over bijeenkomsten en onderzoeken en dergelijke. Deze nieuwsbrief verschijnt niet regelmatig en geeft geen volledig beeld van geactualiseerde gegevens. Aanmelding kan door een email te sturen naar: woz@rvo.nl Deze gegevens vindt u ook op offshorewind.rvo.nl</p>
3	Ik heb een vraag. Hoe kan ik die stellen en hoe krijg ik antwoord?	<p>U kunt een vraag stellen via woz@rvo.nl onder vermelding van "Vraag Innovatiekavel." U ontvangt een reactie per mail. In beginsel</p>

zullen vraag en antwoord in algemene vorm en geanonimiseerd ook op [deze webpagina](#) geplaatst worden. RVO.nl hanteert deze methode om iedereen gelijke informatie te geven. Vragen kunnen bij RVO.nl worden ingediend tot en met 15 december 17.00 uur. Er zal dan antwoord gegeven worden voor start van de tenderperiode.

Aanvraag en aanvraagformulier

Nr.	Vraag	Antwoord
1	In welke taal moeten de aanvragen worden gedaan?	Het formulier waarmee de SDE-subsidie én de vergunning wordt aangevraagd, is alleen beschikbaar in het Nederlands. Het formulier moet door de aanvrager worden ingevuld in het Nederlands of Engels. Het projectplan, dat een verplichte bijlage is, dient u op te stellen in het Engels, omdat buitenlandse experts betrokken zijn bij de beoordeling.
2	Is het aanvraagformulier ook in het Engels beschikbaar?	Het aanvraagformulier is alleen in het Nederlands beschikbaar. In Appendix A van de Project & Site Description Borssele Wind Farm Site V en op onze website is als handreiking een Engelse vertaling van het aanvraagformulier opgenomen. Aanvragen moeten worden ingediend via het eLoket dat Nederlandstalig is.
3 Nieuw	Wat is de definitie van een kleine, middelgrote of grote onderneming?	De definitie van een kleine, middelgrote of grote onderneming is opgenomen in Europese wetgeving. RVO.nl heeft op haar website een Mkb-toets gepubliceerd. Middels deze tool kunt u bepalen of uw onderneming een kleine, middelgrote of grote onderneming is.
4 Nieuw	Is het mogelijk om meerdere aanvragen in te dienen?	Ja, dat is mogelijk.

Investeringsubsidie

Nr.	Vraag	Antwoord
1	Hoe wordt de hoogte van de investeringsubsidie bepaald?	<p>De voor subsidie in aanmerking komende kosten zijn de bijkomende investeringskosten ten opzichte van kavel III, waarin "gangbare" technologie wordt toegepast. Deze investeringskosten zijn niet openbaar. Daarom wordt uitgegaan van de meest recente berekeningen van ECN, die uitkomt op investeringskosten van € 2.178.000/MW. Dit zijn de te hanteren referentiekosten. De investeringsubsidie bedraagt 45% van de subsidiabele kosten, met een opslag van 10 procentpunten voor middelgrote bedrijven en 20 procentpunten voor kleine bedrijven, met een maximum van € 15 miljoen per project.</p> <p>Voorbeeld (aanvraag voor 18 MW, aanvrager is een klein bedrijf): Investeringskosten : € 50,73 mln Referentiekosten : 18*2.178.000 = € 39,204 mln Extra kosten : 50,73 – 39,204 = € 11,526 mln Investeringsubsidie: 0,65*11.526.000 = € 7.491.900</p>
2	Hoe vindt betaling van de investeringsubsidie plaats?	Er wordt bevoorschot op basis van de mijlpalen in het projectplan, omdat gemaakte kosten en bevoorschotting met elkaar in de pas moeten lopen. Het eerste voorschot wordt binnen twee weken na aanvang van de activiteiten betaald. De volgende voorschotten worden binnen twee weken na de start van een nieuw kwartaal automatisch uitbetaald. Het totale voorschot bedraagt maximaal 90

Investeringssubsidie		
		<p>procent van het subsidiebedrag. De laatste 10 procent van het subsidiebedrag wordt na afsluiting en bij vaststelling van het investeringsproject uitbetaald. De startdatum van het project geeft u op in het aanvraagformulier.</p> <p>Bij uw aanvraag dient u een begroting in op basis van mijlpalen, die gebaseerd zijn op de mijlpalen uit uw realisatieplan. De voorschotten worden verdeeld op grond van de mijlpalen. Binnen een mijlpaalperiode worden de kosten lineair verdeeld en binnen twee weken na de start van een nieuw kwartaal uitbetaald.</p> <p>Wanneer het project vertraging oploopt, heeft u de plicht dit te melden en toestemming te vragen via een wijzigingsverzoek zodat ook de bevoorschotting aangepast kan worden.</p>
3	Waar kan ik kosten voor monitoring en testen opvoeren in de begroting?	Deze kosten zijn niet subsidiabel voor de investeringssubsidie. Projecten in deze tender betreffen investeringsprojecten die het stadium van een prototype voorbij zijn en voor het eerst in de markt worden toegepast, <u>nét</u> voor (grootschalige) marktintroductie. Het gaat om een installatie/machine die blijvend is (in tegenstelling tot een pilot waarbij de installatie na afloop meestal ontmanteld wordt). Er wordt <u>geen</u> investeringssteun toegekend of uitgekeerd nadat de installatie in bedrijf is genomen (dit is het moment van eerste stroomlevering). Vanaf dat moment is namelijk de SDE+ exploitatiesubsidie van toepassing. Dit betekent dat alle kosten voor activiteiten die <u>ná</u> ingebruikname vallen niet in aanmerking komen voor investeringssubsidie, zoals o.a. monitoringskosten en testkosten .
4 Nieuw	Wat zijn de referentiekosten en zijn deze gerelateerd aan de positie van de windturbine of aan het geïnstalleerde vermogen?	De referentiekosten bedragen € 2.178.000 per MW geïnstalleerd vermogen. Bijv. de referentiekosten voor een turbine van 10 MW bedragen € 21.780.000.

SDE Subsidie		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Wordt er in de beschikking tot subsidieverlening een bepaling opgenomen dat het basisbedrag kan worden gecorrigeerd in verband met de opbrengsten die voortvloeien uit het systeem van verhandelbare broeikasgasemissierechten?	Nee. In de subsidiebeschikking zal hier geen bepaling over worden opgenomen.
2	Is de SDE-subsidie gedurende de hele looptijd vrijgesteld van BTW?	De SDE-subsidie is vrijgesteld van BTW.
3	Als de productie van een windpark terugloopt, wordt de bevoorschotting dan aangepast?	Indien de productie van een windpark terugloopt en de bevoorschotting hoger dreigt te worden dan het totaal te verstrekken jaarsubsidie op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde productie, dan zullen de voorschotten (voorlopig) worden verlaagd of stopgezet.
4	Kan de SDE+ subsidie voor 1 turbine al starten als de andere turbine nog niet klaar is?	Ja. De ingangsdatum van de subsidieperiode mag per turbine verschillen, met dien verstande dat de subsidieperiode altijd op de eerste dag van een maand begint en dat de startdata minimaal 2 maanden uit elkaar liggen. U dient een meter te plaatsen op platform Bèta om de subsidiabele elektriciteitsproductie te meten. Omdat er maar 1 kabel is die beide turbines verbindt met platform

SDE Subsidie		
	Bèta, dient u bij verschillende startdata tevens elke turbine te voorzien van een eigen meter, om de subsidiabele productie per turbine te kunnen vaststellen (de subsidieperiode loopt dan immers ook op verschillende data af).	
5	Is elektriciteitsproductie voorafgaand aan de officiële ingebruikname van een windpark subsidiabel?	Ja. Ook elektriciteit die wordt geproduceerd vóór de officiële oplevering van het windpark kan in aanmerking komen voor de SDE-subsidie. De ingangsdatum van de subsidieperiode mag per turbine verschillen (zie vorige vraag).
6	Wordt het tenderbedrag nog gecorrigeerd voor inflatie tijdens de bouw- en exploitatiefase?	Nee.
7	Klopt het dat het voorlopig correctiebedrag wordt bepaald over de periode oktober t/m september en dat het definitieve correctiebedrag wordt bepaald van januari t/m december?	Het voorlopig correctiebedrag wordt bepaald over de 12 maanden voorafgaand aan de publicatie van het voorlopig correctiebedrag. Aangezien de publicatie plaatsvindt in de maand oktober, is het voorlopig correctiebedrag bepaald over de periode oktober t/m september. Het definitieve correctiebedrag wordt bepaald over de periode januari t/m december.
8	Hoe vindt de betaling van de SDE+ subsidie plaats?	Wanneer er Garanties van Oorsprong zijn afgegeven voor de geproduceerde elektriciteit en de door de aanvrager opgegeven startdatum voor subsidie is gepasseerd, zal vanaf dat moment een maandelijks voorschot worden uitbetaald ter grootte van 80% van 1/12de van de subsidiabele jaarproductie vermenigvuldigd met het subsidiebedrag. Een startdatum voor subsidie valt altijd op de eerste van een maand. RVO.nl zal de voorschotten in beginsel in de eerste week van de betreffende maand betalen. In het jaar daarop zal in de maand april het definitieve correctiebedrag en de werkelijke productie worden bepaald. Nadat dit is bepaald zal in de maanden daarna de eventueel resterende subsidie over het afgelopen jaar worden uitbetaald. Of – als er te veel voorschot is betaald – worden er geen voorschotten betaald totdat het bedrag aan te veel betaald voorschot is verrekend.
9 Nieuw	Stel dat het windpark korter dan 15 jaar in bedrijf is, wat gebeurt er dan met de SDE-subsidie?	Het voorschot wordt jaarlijks vastgesteld. Het niet volmaken van de volledige subsidieperiode heeft geen invloed op de eerder verstrekte subsidie voor voorgaande productie jaren.

Windrapport en windturbines		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Mag de aanvrager zelf een windrapport opstellen en dit vervolgens laten goedkeuren door een onafhankelijke partij?	Nee. Het windrapport moet worden opgesteld door een onafhankelijke partij, dit mag niet door de aanvrager zelf gebeuren.
2	Er zijn windturbines beschikbaar met een booster. Hoe telt een booster mee in het vermogen van de windturbine en het windpark?	Voor de bepaling van het vermogen van een windturbine en het windpark geldt het nominaal vermogen, zoals dat is gedefinieerd in de Regeling innovatieve windenergie op zee, artikel 1.
3	Aan welke type certificering moet een windturbine voldoen?	In artikel 6.16d van het Waterbesluit is vastgelegd dat ten minste acht weken voor de aanvang van de bouwperiode een verklaring van een onafhankelijke deskundige wordt verstrekt, waarin wordt verklaard dat het ontwerp van de windturbines en andere installaties die deel uitmaken van het windpark voldoet aan de in artikel 6.16g, eerste lid van het Waterbesluit gestelde eisen. Aanvragers die gebruik maken van een type windturbine dat al is gecertificeerd voor offshore windenergie, hoeven geen aanvullende

Windrapport en windturbines		
		informatie te overleggen. Aanvragers die gebruik willen maken van een type windturbine dat nog niet is gecertificeerd voor offshore windenergie, moeten wel informatie overleggen waarmee aannemelijk wordt gemaakt dat de aanvrager in staat is om ten minste acht weken voor de aanvang van de bouwperiode de bovengenoemde verklaring van een onafhankelijke deskundige te verstrekken.
4	Publiceert RVO.nl een lijst met partijen die door RVO.nl zijn goedgekeurd voor het maken van het windrapport?	Nee. RVO.nl publiceert geen lijst met partijen die zijn goedgekeurd voor het maken van een windrapport.
5	Welke vermogenscurve moet gebruikt worden voor de berekening van de P50 in het windrapport?	Het windrapport wordt opgesteld door een onafhankelijke partij met expertise op het gebied van windenergie-opbrengstberekeningen. Deze partij zal de vermogenscurve gebruiken afkomstig van een certificerende instantie. Indien deze nog niet beschikbaar is kan de leverancier van de windturbine een vermogenscurve beschikbaar stellen.
6	Bij de bepaling van de P50 voor kavel III of IV moet rekening worden gehouden met de Belgische windparken die op 1 juli 2016 operationeel waren. Is er een vermogenscurve beschikbaar van deze molens?	Nee. Op de website van RVO.nl staan de gegevens van de Belgische windparken vermeld waar u rekening mee moet houden, waaronder ook het turbintype. De vermogenscurves worden niet beschikbaar gesteld.
7	In de Algemene uitvoeringsregeling van de SDE+ is bepaald dat bij de berekening van de P50-waarde voor de netto elektriciteitsproductie van het windpark op jaarbasis, rekening moet worden gehouden met de beschikbaarheid, zog effecten, elektriciteitsverliezen en terugregelverliezen. Wat wordt bedoeld met terugregelverliezen?	Terugregelverliezen ontstaan als TenneT de transportcapaciteit van de exportkabels moet terugregelen als de kabels te warm worden. TenneT garandeert een transportcapaciteit van 20 MW voor kavel V. Er is geen ruimte voor overplanting, dus u mag de terugregelverliezen op 0 vaststellen.
8	De ontwikkelaar van een innovatieve, nog niet gecertificeerde windturbine gaat in eerste instantie uit van een conservatieve power curve. Echter het is zeer waarschijnlijk volgens die fabrikant dat die power curve verderop in het ontwikkelproces beter (steiler) zal zijn. Welke power curve mag gebruikt worden voor de P50?	Er mag worden gerekend met de powercurve van de ontwikkelaar van de turbine die het meest waarschijnlijk is. Het gaat immers om de bepaling van de netto P50 waarde, dat wil zeggen dat de kans 50% is dat deze productie kan worden behaald. Indien een powercurve te conservatief is ingeschat door de ontwikkelaar van de turbine, mag de opsteller van het windrapport voor de berekening van de netto P50 waarde gebruik maken van de meest waarschijnlijke powercurve.
9	Wanneer een aanvrager een niet gecertificeerde windturbine kiest, moet hij daarnaast ook in bijlage 10 aannemelijk maken dat de funderingen en infield kabels tijdig zullen voldoen aan artikel 6.16d, lid 1, onderdeel c van het Waterbesluit?	Ja. Hij moet dan aannemelijk maken dat hij uiterlijk 8 weken voor aanvang van de bouwperiode een verklaring heeft van een onafhankelijke deskundige waaruit blijkt dat zowel de turbines, de funderingen en de infield kabels, tijdig zullen voldoen aan artikel 6.16d, lid 1, onderdeel c van het Waterbesluit.

Termijnen		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Wat wordt bedoeld met 'de verplichting dat de bouw van een windpark gestart wordt binnen vier jaar na de datum waarop de vergunning onherroepelijk is geworden'?	Met het starten van de bouw, wordt de start van de bouw op zee bedoeld. Bijvoorbeeld door het plaatsen van de eerste fundering.

Termijnen		
2	Mag het windpark direct worden verwijderd nadat de SDE-subsidie is vastgesteld?	Nee. In de kavelbesluiten voor kavels V is bepaald dat met de verwijdering kan worden begonnen in jaar 25 na afgifte vergunning en moet zijn voltooid in jaar 30. Aangezien de SDE-subsidie wordt betaald over een periode van 15 tot 16 jaar, mag u het windpark dus niet verwijderen direct nadat de SDE-subsidie is vastgesteld.
3	In de wet Windenergie op Zee staat in artikel 14 lid 1 sub d, dat een vergunning slechts kan worden verleend indien op grond van de aanvraag voldoende aannemelijk is dat de bouw en exploitatie van het windpark gestart kan worden binnen vier jaar na de datum waarop de vergunning onherroepelijk is geworden. Heeft deze termijn van vier jaar betrekking op bouw én exploitatie, of dat de bouw van het windpark binnen vier jaar kan starten?	In de aanvraag moet voldoende aannemelijk worden gemaakt dat bouw én exploitatie gestart kan worden binnen vier jaar na de datum dat de vergunning onherroepelijk is geworden. Met start exploitatie wordt de eerste levering van elektriciteit van het windpark aan het elektriciteitsnet bedoeld. Nadat de winnaar(s) de beschikking(en) heeft(hebben) ontvangen kan het uiteraard gebeuren dat de planning om verschillende redenen kan uitlopen. Dit heeft uiteraard geen invloed op de beoordeling van de aanvraag.
4	Tot wanneer kan de startdatum voor de SDE-subsidie worden gewijzigd?	Het tijdstip van aanvang van de subsidieperiode kan op verzoek van de subsidieontvanger maximaal drie keer worden gewijzigd, met dien verstande dat dit verzoek niet later wordt ingediend dan de datum van ingebruikname van de productie-installatie, en dat dit tijdstip niet later wordt vastgesteld, dan binnen de op grond van artikel 61, lid 1 van het Besluit stimulering duurzame energieproductie vastgestelde termijn.

Exploitiemodel		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Wat is de minimale waarde waaraan het projectrendement moet voldoen?	Er is op voorhand geen minimaal projectrendement voorgeschreven. Uiteindelijk zal de financiële haalbaarheid integraal worden getoetst.
2	Het is verplicht om het exploitatiemodel dat RVO.nl ter beschikking heeft gesteld in te vullen. Mag ook een eigen model worden gebruikt? En als er verschillende rendementen uit komen, welke moet ik dan gebruiken in het aanvraagformulier?	Het door RVO.nl beschikbaar gestelde rekenmodel is verplicht en leidend. Een aanvrager mag naast dit rekenmodel ook een exploitatieberekening volgens een eigen model indienen. Daarin moeten dan wel dezelfde invoergegevens zijn gebruikt als in het door RVO.nl beschikbaar gestelde rekenmodelmodel en moeten de berekeningen in het eigen model worden toegelicht. Als de modellen verschillen zullen de rendementen ook kunnen verschillen. RVO.nl let vooral op de aannemelijkheid van de invoergegevens en begrijpt dat een ander model andere rendementen als uitkomst kan hebben.
3	Is het toegestaan om in het exploitatiemodel een lagere productie per jaar in te vullen zodat het 16 ^e jaar SDE-subsidie wordt gebruikt?	Het is toegestaan om de P50-waarde uit het windrapport te verdelen over 16 SDE-subsidiejaren. In het exploitatiemodel kunt u dit aangeven.
4	Moet in het exploitatiemodel de rente tijdens de bouw ook worden meegenomen in het overzicht van de investeringskosten?	Het exploitatiemodel rekent automatisch met rente tijdens de bouw, deze kosten moeten daarom niet bij de investeringskosten worden opgenomen. Anders zouden deze kosten twee keer worden meegerekend. Kosten van het afsluiten van leningen moeten wel bij de investeringskosten worden opgenomen.

Kavelbesluit		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Stel dat de infield-kabels die de windturbines	Als een kabel geen rechte lijn maakt, dan is het niet noodzakelijk om

Kavelbesluit		
	verbinden met het platform Bèta van TenneT niet exact recht liggen, hoeveel coördinaten moeten dan worden gebruikt om de juiste route aan te geven?	een uitvoerige reeks met coördinaten aan te leveren. Het moet duidelijk zijn dat de infield-kabels binnen de kavelgrenzen blijven. De coördinaten en het aantal coördinaten moet u dus zodanig kiezen dat de rechte lijnen tussen de coördinaten volledig binnen de kavel liggen.
2	Wanneer is het wijzigingsbesluit voor kavel V gepubliceerd?	Op 7 november 2017 is het wijzigingsbesluit voor kavel V gepubliceerd in de Staatscourant. Deze kunt u vinden bij officiële bekendmakingen: https://www.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-64536.html .
3	Is er ook overplanting mogelijk op het innovatie kavel V?	Er is geen overplanting mogelijk op kavel V. Wel garandeert TenneT altijd een afnamecapaciteit van 20 MW voor kavel V.
4	In het Wijzigingsbesluit kavelbesluiten III, IV en V windenergiegebied Borssele worden alleen coördinaten gebruikt in UTM en niet meer in graden. Moeten in het aanvraagformulier ook uitsluitend coördinaten in UTM worden weergegeven?	De coördinaten moeten in UTM worden weergegeven.

Financieel		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Het voldoen aan de eis dat de aanvrager een vermogen heeft van minimaal 10% van de totale investeringskosten, mag aangetoond worden met de jaarrekening van de moederonderneming. Mag dit ook de jaarrekening zijn van de moeder van de moeder, de zgn. grootmoeder?	Ja. Een aanvrager mag ook de jaarrekening van de moeder van de moeder van de aanvrager gebruiken om aan te tonen dat de omvang van het eigen vermogen gelijk aan of groter is dan 10% van de totale investeringskosten. Wel gelden ook hier de beperkingen die in het antwoord op vraag 3 onder 'Organisatie' zijn beschreven.
2	In een concern met meerdere juridische entiteiten wordt vaak één geconsolideerde jaarrekening gemaakt op concern niveau. Kan deze jaarrekening worden gebruikt, om te voldoen aan de eis dat aanvrager een vermogen heeft van minimaal 10% van de totale investeringskosten?	Er kan een geconsolideerde jaarrekening voor meerdere juridische entiteiten samen gebruikt worden om aan te tonen dat is voldaan aan de eigen vermogens eis van minimaal 10% van de totale investeringskosten. Wel gelden ook hier de beperkingen die in het antwoord op vraag 3 onder 'Organisatie' zijn beschreven.
3	Zijn er eisen voor de jaarrekening waarmee wordt aangetoond over voldoende eigen vermogen te beschikken?	Er zijn eisen gesteld aan de jaarrekening. U dient de meest recent vastgestelde jaarrekening mee te sturen, deze mag niet ouder dan drie jaar zijn. In de toelichting op bijlage 4 van het aanvraagformulier staan de eisen nader omschreven.
4	Als in de aanvraag is uitgegaan van 20% eigen vermogen in het financieringsplan, mag hier later van worden afgeweken?	In het financieringsplan geeft u aan hoe u voornemens bent om het windpark te financieren. U mag daar naderhand van afwijken.
5	Indien de aanvrager gebruik maakt van een zgn. SPV (Special Purpose Vehicle); mag iedere moederonderneming van iedere deelnemer in deze SPV meetellen in de eis dat aanvrager een vermogen heeft van minimaal 10% van de totale investeringskosten?	Bij gebruik van een zgn. SPV mag de moederonderneming van iedere deelnemer in deze SPV meetellen in de eis dat aanvrager een vermogen heeft van minimaal 10% van de totale investeringskosten. Echter, ook hier gelden de beperkingen zoals genoemd in het antwoord op vraag 3 onder 'De aanvrager(s)'.
6	In de Regeling innovatieve windenergie op zee is opgenomen dat bij het bepalen van de omvang van het eigen vermogen van de aanvrager het eigen vermogen van de moederonderneming mag	Er wordt geen sjabloon beschikbaar gesteld. De instemmingsverklaring is vorm vrij. Wel moet duidelijk zijn dat de moederonderneming er mee instemt en dat de instemming is getekend door een daartoe bevoegd persoon.

Financieel		
	worden meegerekend. De moederonderneming dient hier echter wel schriftelijk mee in te stemmen. Is er een sjabloon beschikbaar voor deze instemming? Zijn er eisen gesteld aan de instemmingsverklaring?	
7	Mogen meerdere entiteiten binnen een concern hun eigen vermogen als moeder inzetten voor een aanvraag van een dochter?	Binnen een concern met meerdere entiteiten kunnen meerdere entiteiten hun eigen vermogen als moeder inzetten voor een dochterbedrijf, op voorwaarde dat het eigen vermogen van een entiteit ook kan worden aangetoond met een jaarrekening voor deze entiteit. Wel gelden ook hier de beperkingen die in het antwoord op vraag 3 onder 'De aanvrager(s)' zijn beschreven.
8	Mag er een kopie van de ondertekende instemmingsverklaring t.a.v. het eigen vermogen van de moeder aangeleverd worden, of moet er een origineel ondertekend exemplaar worden aangeleverd?	Er mag een kopie van de ondertekende instemmingsverklaring worden aangeleverd. Bij twijfel kan RVO.nl het origineel opvragen.
9	Welke voorbehouden mogen financiers opnemen in de intentieverklaring?	<p>Het is in beginsel niet toegestaan om voorbehouden op te nemen in de intentieverklaring die leiden tot grote vrijblijvendheid. Er is echter wel een aantal verklaringen die gebruikt mag worden. Hieronder volgt een aantal voorbeelden:</p> <p><i>Het aan [naam Inschrijver] aangeboden financieringsarrangement is onder voorbehoud van:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>de goedkeuring door de [naam van het daartoe bevoegde orgaan van financier (bijv. relevante kredietcomité)] van [naam financier];</i>• <i>bevredigende uitkomst van due diligence;</i>• <i>afronden van de financierings- c.q. leningdocumenten in de rechtsverhouding tussen [naam inschrijver] en [naam financier].</i> <p><i>Deze steunverklaring wordt uitsluitend verstrekt ten behoeve van [__naam inschrijver__] en geen andere (rechts)persoon is gerechtigd op deze verklaring te vertrouwen of daaraan rechten te ontlennen.</i></p> <p><i>Ter voorkoming van misverstanden, deze verklaring vormt geen onvoorwaardelijke of onherroepelijke verbintenis, of een rechtens bindende verplichting, hoegenaamd ook, tot het verstrekken van financiering.</i></p>
10	Zijn er nog minimale credit ratings voor financiers?	Er zijn geen minimale credit ratings voor financiers vastgesteld.
11	Zijn er eisen voor de jaarrekening waarmee wordt aangetoond over voldoende eigen vermogen te beschikken?	Er zijn eisen gesteld aan de jaarrekening. U dient de meest recent vastgestelde jaarrekening mee te sturen, deze mag niet ouder dan drie jaar zijn. In de toelichting op bijlage 4 van het aanvraagformulier staan de eisen nader omschreven.

Bankgaranties + uitvoeringsovereenkomst

Nr.	Vraag	Antwoord
1	Mag de bankgarantie in meerdere delen worden opgesplitst, zodat verschillende partijen van het	Nee. De bankgarantie mag niet in meerdere delen worden opgesplitst.

Bankgaranties + uitvoeringsovereenkomst		
	samenwerkingsverband ieder hun eigen deel van de bankgarantie mogen opsturen?	
2	Mag een bankgarantie ook worden afgegeven in de vorm van een 'parent company guarantee'?	Nee. De bankgarantie mag alleen worden afgegeven door een bank waarvan de betreffende vestiging is gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie. De bankgarantie moet zijn opgemaakt onder gebruikmaking van het model zoals gepubliceerd in de Regeling innovatieve windenergie op zee.
3	Wanneer wordt de bankgarantie retour gestuurd?	Binnen 4 weken na afgifte van de SDE-subsidie beschikking moet een bankgarantie van € 600.000 zijn afgegeven. Deze moet binnen 12 maanden worden omgewisseld voor een bankgarantie van € 2 miljoen. De bankgarantie van € 2 miljoen wordt retour gestuurd nadat de subsidieontvanger de productie-installatie in gebruik heeft genomen. Als 'het in gebruik nemen' ten aanzien van de teruggave van de bankgarantie geldt het tijdstip dat het bewijs wordt geleverd voor het leveren van de eerste elektriciteit. Dit betekent dat nadat RVO.nl bewijs heeft ontvangen dat er Garanties van Oorsprong (GvO's) zijn afgegeven over de geleverde elektriciteit, de bankgarantie met begeleidende brief wordt geretourneerd aan de bank en een kopie van deze brief wordt verstuurd naar de aanvrager.
4	Wanneer moeten de getekende uitvoeringsovereenkomst en de bankgarantie worden overgelegd?	De subsidie wordt verleend onder de opschortende voorwaarde dat binnen 2 weken na de datum van de beschikking tot subsidieverlening een uitvoeringsovereenkomst tot stand is gekomen tussen de Staat en de subsidieontvanger overeenkomstig de overeenkomst opgenomen in de bijlage bij de regeling. Ook wordt de subsidie verleend onder de opschortende voorwaarde dat de subsidieontvanger binnen 4 weken na de datum van beschikking tot subsidieverlening een bankgarantie, als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de overeenkomst opgenomen in de bijlage, heeft aangeleverd bij RVO.nl te Zwolle. In de beschikking zullen deze opschortende voorwaarden expliciet worden genoemd, waarbij ook de exacte data zullen worden vermeld.
5	Er worden twee bankgaranties in de Regeling innovatieve windenergie op zee benoemd. De eerste bedraagt € 600.000 en de tweede bankgarantie € 2 miljoen. Is de tweede bankgarantie ter vervanging van de eerste of is dit een aanvulling op de eerste en moet er uiteindelijk in totaal een bankgarantie van € 2,6 miljoen worden afgegeven?	De tweede bankgarantie is ter vervanging van de eerste bankgarantie. Na ontvangst van de tweede bankgarantie wordt de eerste bankgarantie aangetekend teruggestuurd naar het adres dat op de bankgarantie als retouradres is ingevuld.
6	Stel dat een SDE-beschikking wordt vernietigd door een uitspraak van een rechter en op dat moment is ook al de tweede bankgarantie gesteld van € 2 miljoen. Wordt deze dan geretourneerd?	Als de subsidieverlening in een beroepsprocedure wordt vernietigd, zal RVO.nl de bankgarantie van € 2 miljoen terugsturen naar de bank met een afschrift naar de aanvrager.
7	Is er bewust voor gekozen om bij de verplichte realisatietermijn voor het project van vijf jaar na de subsidieverlening wel een opschortingsmogelijkheid op te nemen voor het geval het kavelbesluit later onherroepelijk wordt en bij de verplichting om een tweede bankgarantie te stellen van € 2 miljoen niet in die opschortingsmogelijkheid te voorzien?	Er is bewust voor gekozen om geen opschortingsmogelijkheid te voorzien in het stellen van de tweede bankgarantie van € 2 miljoen.

Overig		
Nr.	Vraag	Antwoord
1	Kwalificeren de vergunning en de subsidie als een 'concessieovereenkomst voor werken', zodat zowel voor de minister van Economische Zaken als de winnaar van de tender de aanbestedingsverplichtingen voortvloeiend uit de Aanbestedingswet 2012 gelden?	Nee. De Regeling innovatieve windenergie op zee is een subsidieregeling en valt niet onder de Aanbestedingswet 2012. Ook de vergunning valt niet onder de Aanbestedingswet 2012.
2	Moet de winnaar van de tender een vergoeding betalen voor het gebruik van de kavels?	Nee. Kavel V van windenergiegebied Borssele ligt buiten de 12-mijls zone. De winnaar betaalt geen vergoeding voor het gebruik van de kavels.
3	Moet de winnaar van de tender betalen voor de locatieonderzoeken voor kavel V?	Nee. De kosten voor de uitgevoerde locatieonderzoeken hoeft/hoeven de winnaar(s) van de tender niet te vergoeden.
4	Welke opleverdatum moet worden gekozen voor platform Bèta van TenneT?	In het Toetsingskader is een opleverdatum vastgelegd voor platform Bèta van 31 augustus 2020. In uw planning dient de datum voor eerste stroomlevering te liggen ná deze datum. Er is echter ook het voorschrift uit de Wet Windenergie op zee dat start bouw én exploitatie van het windpark moet liggen binnen 4 jaar nadat de vergunning onherroepelijk is. In uw planning dient u daarom een datum te kiezen tussen deze twee tijdstippen.
5	Tot wanneer is er data van de metocean meetcampagne in windenergiegebied Borssele beschikbaar?	Fugro heeft een metocean meetcampagne uitgevoerd in het windenergiegebied Borssele om meteorologische en oceanografische data beschikbaar te stellen. De meetcampagne van de boei in het centrum van windenergiegebied Borssele (positie 1) liep van januari 2015 tot en met februari 2017. Voor meer informatie, zie deze link . De meetcampagne van de boei met betrekking tot de zogeheten effecten van de aanpalende windparken (positie 2) liep van februari 2016 tot en met juli 2016. Voor meer informatie, zie deze link . De beschikbare data is kwalitatief goedgekeurd door ECN en is ook te vinden op www.windopzee.net .
6	Hoe wordt voorkomen dat Dong en Blauwwind meer informatie hebben m.b.t. aansluiting op het grid t.o.v. de overige deelnemers aan de tender?	TenneT zal nieuwe informatie m.b.t. aansluiting op het grid voor iedereen beschikbaar stellen op zijn website.
7	Mag ik ook de windenergie op de kavel zelf opslaan en pas omzetten in elektriciteit op het platform Bèta van TenneT?	Nee, de elektriciteitsproductie moet op de kavel zelf plaatsvinden en moet vervolgens via een elektriciteitskabel van 66 kV worden verbonden met platform Bèta.
8	Komen productie-installaties waarbij naast windenergie gebruik gemaakt wordt van andere vormen van energieopwekking uit hernieuwbare bronnen, zoals zonne-energie of golfenergie, in aanmerking voor subsidie?	Nee. Doordat, op basis van artikel 15a van de Elektriciteitswet 1998, het net op zee één of meer windparken verbindt met het landelijk hoogspanningsnet, zal in praktijk alleen elektriciteit opgewekt met behulp van windenergie getransporteerd mogen worden door netbeheerder TenneT. De definitie van een windpark in artikel 1 van deze Wet biedt geen ruimte voor andere hernieuwbare energiebronnen dan windenergie.
9 Nieuw	Is het mogelijk om naast de SDE en investeringssubsidie ook nog gebruik te maken van de Hernieuwbare Energie Regeling (HER)?	Nee. De volledige subsidieruimte zoals voorgeschreven door de Algemene groepsvrijstellingsverordening wordt al benut door de Regeling innovatieve windenergie op zee. Echter, als er extra onderzoek op kavel V wordt gedaan, dan kan dat in aanmerking komen voor de HER.